

آبونه شرائطی : هرو
ایچون سنه لکی (۲۷۵)
آلق آملی (۱۵۰) فروشدر

لسعه ۵ غروندر ،

سنه لکی ۵۲ لسعه د.

ادار. خانه : آقداد. حریت
او تلی قارشو سندہ کی سوقاً قده

اخطرات

آبونه بدی پشیدر

مسلکه موافق آثار مع المذوبه
قبول او لندور. درج ایدمهین
پلزیلر اعاده او لیماز .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

بانش محود
محمد عاکف

صاحب و مدیر مستول
اشرف ادیب

آدرس تدبیرگاه آلمانیه
بشن غروش کوندر ملمبر
مکتبه امصاری و انتخع
و اوقوتا قلی اولسی و آبونه
صره نومرو-قی مختوی
بولنیسی لازم دو

مالک احنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدر سلربنک فراسر جه
یازلیسی رجا او لندور

پاره کوندر لدیکی زمان نه
دائز او لدیکی و اضعا بیلدیز
لسی رجا او لندور

اتبعون اهدکم سیل الرشاد

امانت، جمع اصیفه به له وارد اول شدند. بو ایسه امانت بر قاجار و می او لدینه کوستیر. بعض مفسرین مائی ایکی نو عده، بعض مریده ارج عده خلاصه ایشندند.

۱— قوللارك لله، قارئي حامل اولدقلوي امامات. اوت، عيد،
يرلوك و كوكارك نوتور، ميه جكارى امامات آنه يىي حامل در.
عېد، اللھلک اوامر و نواھيىنى مخافظە؟ صر الھى بە متابعت،
ئېيدىن بىجابت ايدە حىكىنە؟ حواص و قواسى، شىعر و خودى
دنيا و آخرتىءە كەندىسىنە تابع اولەحق، للهونە باقلا سەرەحق سەرتىدە
استھمال اىدە بىكىنە دوز ويرمىش، كاداڭىز عېد. پۇچان بىندە در.
بىۋاء عېد، اوامر الھى بە رەيايت و منهياندىز احتساب اىنە للھى بىنادىپە
ايتمىكدر. بايلىك بىعاصلى ايسە چىاب حقە خىامتىر.

۲ — امانته ابدمع الناس، بـ طفـ شـعـرهـ اـنـقـسـامـ اـنـدـرـ : وـ دـيـهـ لـرـى
صاحبـيـهـ رـدـ اـبـمـكـ ، هـيـجـ بـرـشـورـ آـلـدـاـتـامـقـ ، خـصـمـ سـمـاعـيـ
امـراـرـيـ مـحـافـظـهـ اـبـمـكـ وـسـارـهـ تـيـ آـحـادـ فـاسـهـ ، حـكـاـتـ اـسـ ، فـرـ باـهـ
واـجـبـ اوـلـانـ شـيـلـرـكـ هـدـيـ دـاخـلـ دـرـ . اـحـلهـ مـفـسـرـنـ ، بـخـرـ الدـينـ
راـزـيـ حـضـرـ تـرـيـنـكـ فـلـكـرـ لـرـيـهـ كـوـرـهـ اـمـرـانـكـ وـعـيـهـ نـهـ ، عـلـمـانـكـ عـامـهـ
عـدـاـتـلـرـيـ دـهـ بـوـ قـسـمـهـ دـاخـلـ دـرـ . تـبـعـهـ وـعـيـهـ قـارـشـهـ اـجـرـاـيـ
عـدـاـلتـ ، اـمـرـانـكـ تـأـديـهـ نـهـ بـجـهـورـ وـلـدـقـرـدـاـ بـرـ اـمـاـتـ دـرـ .

۳ — امانته لانسان مع نفسه . اجله مفسرین دن فیخر لدین رازی
حضرتلىرى بونى شو صورتله تعریف اهدیپور : زماںك آندى هسى
ایچون دین و دیسا نه افع و اسلح او لا نىردن باشەقەسى اخبار اینەسى ،
شەوت و غصە بە مغلوپ اولەرق آخر سە . حضر شىلرى ايشلەنەمىسى دەر ،
انسان نفسە قارشى ويولده سۈركەت اىتكىلە مکاف . بو هر نىسار اىچىن
بر اماستىز . دا ساپا وابتغ فىها آنادىللە الدار الآخرة لاتىس نصيەك
من الدنيا » نظام چىلىكى دە بونى ناطق در . انسان نفسە قارشى ادا اىتكىلە
مکاف بولۇمدىنى يو اماقى تەنامىلە ادا ايدەپىلەمش اوْلىق اىچون عالى
و امىراضىدىن و بۇندرى اشاج اىدىن اسباب و عوامىلدىن توقى اىتسى ،
ھەنفى مخاوفى ايدەپىلەك اىچون بەناج اوْلدىنى شىلرى نعلم ايدوب اوْكىرى ئىرى دە
واچىپ در .

امانت همانکی بوعده اولویت داشته باشد، از این‌جهت
و باشوهای تعلق ایدن بر حقدار، او حق محافظه و ایجاد استدلال این‌جا به
حقه اعاده ایتمک مقصد مله نزه تو دیم اولو نمی‌شود؛ امانت الله عزیز اولدینی کی
امانت هست و امانت ناس ده بولهدار. حقی اولیون، مادی اولیون
اعتراف حق ده بر امانت در.

لندیشنه و حق امانت، تودیع ابدلش اولان کیمه ایه تودیع
اپهون آرسنده اوئی ادا اعک اوزره صریح بر عقد قولی اوسلوق
اویلان-ون با هر حاده وی ادا اینجی لازم در. چونکه بین الناس انزو

لقصہ شریف

سُمْ لِلرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ان الله يأمركم ان تؤدوا الامانات الى اهلها . و اذا حكمتم
بین الناس ان تحکموا بالعدل ان الله نعما يعظكم به ان الله كان
سيرا بصيرا [١] .

سوردہ نسانک ۵۸ نجی آپنی کل ایدن بونظم جعلیل ، فتح
پنگ انسانہ رد مفتاح حقنده مال اولمشدر . فتح مکہدن اول نازل
اویاری بھی حالدم رسول اکرم افے منک ابتدۂاداً او کور تلاوت
ایمدیسہ ذہب ولان مفترین در رنخی روایتک ابن عباسدن
و د کافی عن ای صلح ۰ طریقہ اه الدینی نظر دقہ آپرسه ایک جی
روایتک ها قوتی و علمی لازم کمر .

مع مافیہ هر چنانکی روایت صحیح اولوره اولسون ، آوت کریہ
پالموم ناسہ و یا لالة مسلمینہ خواهد . چونکه اصول فقهہ بیان
اویوندی از زر پیک خاص اویسی مکمل عمومہ منافق دکل در .
مصب نزولی خاص اولسہ بیله بولک حامی عمدہ . حضرت امام علی
بن بی صالحہ ، زید بن اسلمہ کو باذکری لالة مسلمینہ ، حضرت
ابن مسعود ، ایں پاس ، ابی بن جہہ کورمده جمع ناسہ خطابدرو .
یعنی نور ناس اماناتی اهلیتہ دا وعدل ایله حکیمہ مأمور درلو ؟ ظاهر
اویازدہ بودر ۰

و آیت جلیله، امهات آیاندن در . بک چهق احکام اساسیه
واجتها یعنی ده مشتمل در . و اعظم جلیل، بر دولتك مؤسس اولادینی
اساسیه بزه سیلدیریمود . معلوم که: دولتك مبدآلری، اساسیه
اینک در : فرادلک حقوونی محافظه . همومنک منافقی حایه . حقوق
فراد عدل ابله، منافع عامه ایسه ایشلری . وظیفه و مأموریتلوی اهلنه
کلوبیس ابله تأمین او نور . بو آیت جلیله ده ایکی بیوک اسر وار: بری
امانتکارک اهلنه تأدیه سی، دیگر ده . بن اناس عدالتک حقیه تطبيق .
جهاد خلیه بر صحی امر موجب شده هر مسلمان تأدیه امانت ابله، ایکنچی
اقس موجب شده تطبيق عدالتک مکلف در . بو امر لری پرینه کتیره بن
بو مسلمان خائن و ظالم صایلیز . شبکه مطلق و عام او له رق مذکور
اولان امانت حقنده ایضاخان ویرمه من لازم در .

کرکش و آیت کریم، کرک افغان، مژمنون و معراج سورمه نده [۲]

(۱۷) آیت کریمهٗ نوحی ۸۰ نجی سنتھدہ پکشدر .
(۱۸) بِاَيْمَانِ الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَنْهَانُو اَللَّهُ وَالرَّسُولَ وَيَنْهَانُو اَمَا نَأْكُمْ وَانْهَا
نَحْنُ وَالَّذِينَ لَمْ يَأْمَنُوهُمْ وَمَهْدِمٌ رَّاجِعُونَ ۖ فِرْقَةٌ آنَ حُكْمُ -

اعماله جریا . ایدن کعامل ، افرادک امور خاصه ده پایدلمی عقدلر کی دره . اولو نعش بر امانت ایمه - که بونده شبهه بوقدر - اوی ادا ایتمک . طریقلری اوکر نظری ده بر وجیهه در . بونده عذر معتبر اولا ماز . مال کی مادی اولان امانتلری صاحبته ادا ایتمک بوکون مختلف اصول لاری وار . اولج، صاحبه بر آیده ، حتی بر سنه کوچکله ایصل بدلبلیان بر امانت شیهدی بر کونده - داهها زیاده امانتله ایصال ایده بله بیله د . بو نامل بوزیله ایمه مادی اولانیان امانتلرده بولیه در . زمان و مکانک اختلافیه بونک طریقلری ده ده کیشمدوه علوم اسلامیه ، اخلاق محترمیه و اساسات دینیه بین الناس تشر و تعمیم ایله دینه فارشی داخلی و خارجی ، ضمی و صریح و قوی عولان تجاذبی توقف ایمک ایمدون عصرک ایجاد استدیکی بدن کیتمک علمایه بورجدر . بونی یا بعد قجه علمای امانتی ادا ایتشن صایللامازلر ایش امانتی اوزریه آلق دک ، اوی اکامین بر واسطه ایله ادا اتککو . بر قسم امانتده وارد رکه ، یالکن حفظ اولنیق اوزره تودیع اولنیشده « اسرار خصوصیه و باخود اسرار حکومت آجی . » برا سانه دیگر بری طرفند تودیع اولنان سر - شخصی اولان ، هموئی اویسون - هر حالده امانت در ، اوی حفظ ایتمک و هیچ بر صورته افشا ایتمک واجبدر . حق کیزی قالماسی لازم کلیدنی و شترن بعض قرآن دن هیچ بونیه ، هیچ بر - وزکچمه بیله اوشی بنه امانتدر ، اوی محافظه واجبدر . « اذا حدث الرجل بحديث ثم ثقفت فيه امانته » بر کیسیه بوسو ز سویله صکر ، ایکی طرفیه باقینیزه اویسوز امانت در ، حدیث صرفوعی [۱] صریح بر صورته کوستیر که : برشیک کیزی قالماسه دلال ایدن نهقدر سوز ، ایش ، عرف ، قرین واره هیچ معتبره بوباده کی تعامل و قرآن ، دلالت صریحه ممتازه در . خصوصی بر ماهنده اویوب هموک مطلع اویاسی آزو ایدله بین بیکلرده بکن سوزله بونوی امانت در ، اونلرکده حفظی واجبدر .

امانتک دیگر بر قسمی ده وارکه : صاحبته ادا ایتمک اوزره حفظ اولنور . ایستر اوی سره بالذات صاحبی تودیع ایتنین ، ایستر صاحبته و بریلک اوزرده باشه بزی برا قشن اولیسون آیوقاریده تفضیلائی عرض اولنان امانتلرک بر قسمی ده بوزاده داخل در و نظر شریعته مفاسع مامه به تعلق ایدن وظیفه وایشلرده امانت در . بناء علیه لعلم بجلیل موجنجه دیگر امانتلرکی ، بونوی امانتلری ده اهله ادا ایتمک ، هن ایشی ، هرو ظیفه فی اهل وار باین ویرمک واجب در . « اذا ضيغت الامانة فانتظر الساعه قال كيف اضاعتها قال اذا وسد الامر الى غير اهله فانتظر الساعه [۲] حدیث شریفه بونی ناطق در .

امانت هانکی نوعی اولو رسه اویسون ، اوی حفظ و صاحبته ادا ایدن ذاته لسان شریعته حفیظ ، امن ، وفی دنیلیز . حفظ و اعاده

[۱] رواه احمد و داود والترمذی عن جابر (ابو بیلی) مسنده عن انس .

[۲] رواه البخاری

سنه علیه مكتب و باخود مدرسه ده تحصیل علوم و فنون ایدن بر افندیه بر امانت تودع اولو نعش و بوماتی ادا ایده جنکه داؤ کندریستن حرف و تمامی بر عهد آن شد . علم و معرفت نه قسمی مستفید ایتمک ، ملتی ارتبا ایله مکاف ده . هله لتفتک بازه سبله ایسته دیکی کی تحصیل علم و هنر ایدنلر بونکله ده زیاده مکلفدر . امانته کندریستن برا الان بر مالی صاحبته ادا ایتمک تاصل واجب ، و بونی ادا ایتمک بیلر خان عدا و نور لرسه امانت علمی ادا ایتمک بیلرده عینیله بولیه در ؟ اویله در خانن صایلبلر . علم و عرفان صاحبمی ناسی ارشاد ایده جنکلریه دادر صریح و آر لرنده مت رف اولان تعامل بو یولده بحر کت ایتمک بیلر ایجاد بیلر . بونک ایمدون در که : جناب پیغمبر افندی منک صفات سنه بیلر خلندن کیزله بین علمای اهل کتاب خان عدا و نمشلدر . چونکه بو امامل متعارفه جناب سق اویلردن سوز آمشن ، اویلر بی حقده بیلر کاری بی ناسه سویله مک ، اویلر کیزله مک اویزه عهد ایتمشلر دی . « و اذ اخذ الله بیت المقدسین اوتوا الكتاب لتبینه للناس ولا تکتموه »

الحاصل کرک تفسیر و ایضا حی صددنده بولوندی فائز آیت کریمه ده کرک دیگر آیات کریمه و احادیث شریفه ده ادا سیله مأمور اولدیفه ز امانت ، عام در ، مال و ملک کی و دیبعه اوله رق برا فیلان باطله مادی شیلرله ، حسی و معنوی بالحمله حقوقی اعترافه ، علم و معرفت ده شامل در . مدام که ، علم بر امانت و اوی ادا ایتمک واجب در . ش و حالده کیفیت ادبی معرفت ، بو امانتی ادا ایده جنک اک نافع ، اک فولای ، اک قیصه طریق نه ایمه اوی بله مک و او طریقه امانتی ادا ایتمک واجب در . والا امانتی بنه ادا ایتشن صایللاماز . بولی بیامدی یکنندن دولابی حق کیزله مکله ، دوپر و دن دوپر و ه حق ضایع ایتمک . آراسنده برق بقدر . بوکون کودوبورز که : عملشته حق ، خیر ، فضیلت ، دین و اخلاق - قنده عمومی برجمل وار . ملتک روسته نامبله بایانی بر طاقم بدعتر ، کورکور بنه تقیلزلر کوندن کونه چو غالیور . عرفان ، شیلدی بوکا قارشی مملکت حقيق علمائیک ، حقيق عرفان صاحبیلر بنه اوزریه دو شان مهم بر وظیفه بوقیدر ؟ ملتک قارشی اک بیوک بر امانتی حامل اولان بو علما ، او تو روب ده کندریزه مراجعت ایدنلر بر قبه ، باخود بر عقائد کتابی او قویق ، باخود کندریستن استقنا اولنان بر مسئله بی جواب ویرمکه اوزرلریه آمشن اولدقلری مهم امانت ؛ ناسی ارشاد ایتمک ، احکام دینیه بی محافظه و مدافعت ایله مک وظیفه مهم مسق ؛ ادا ایتشن صایلبلر ؟ .. اصلا ناسی ارشاد ، دینی محافظه و مدافعت ایتمک وظیفه سوی علما تودیع

ایشلر اهلیتک غیریستنه تو دیع او لو ھما یه باشلارسی، او ملتک هلاکی، او ملتک بوسپتوں منقرض او له جنی و یاخود استغلالی اُندن آزادنی خبر و یو بلیدور. چونکه حدیث شریفه کی ضیاع امانت مقصده، ایشلری اهلیت غیری به تفویض ایتمک او لداینی و بومک ده دولتک و ملتک محو یا له نیزه جنی یعنی حدیث شرفده پیش اوندو. بو حدیث شرفده کی « ساعت» دن مقصده، پیادی یکمز قیامت کبری دکل امانت و دلمک محوبی در امانت محو او له جنی و یاخود اسټه ملالنک اُندن آیده جنی « ساعت» در، ایشلر لک اهل و مقندر او لاندک اُندن حیقہ ای یه یوز که ایشلر لک قاریشهاسته و بو صو تله بوسپتوں یا انجی الارکه هداخه نه و یاخود ظلم و فساد ایه محو او لمکرینه سبب در.

ا اسارا غب او فهانی فردا ده « ساعت » ی او جه نه یم ایدیوره
ساعت کبری ، ساعت وسطی ، ساعت صغری ، ساعت بزرگ ، قیامت
کبری در یعنی ناسک حساب اینجیان باشد او لو ملری در ، ساعت وسطی
بر عصر السماونر یعنی موئی در ؛ ساعت صغیری ده اور لوز آلوی در ،
غزالی مرحوم بوکا قیامت صغری نامی و رمشدر . حدیث شه یعنی شرح
ایدن بعض صحیحه قیان ده « ساعت » ی ، دای ساعه قیامه لاهه هـ کها
لان لکل امه ساعه ای وقتا نهملت فیه او یذهب استقلالها » دی به
تفسیر ایتمشلور در .

مچا ناس آر-و-سندھ «امانت» کو ضیائی و یش-لرک ہلندن غیری په
فرویض اولو ہاسی حقینہ برعالیک، بردولتک محوبی موجباً اور حبی،
ونہ صورتہ اولور؟، ایشته شمدی بونقطہ فی تسویر ایدھو جوکز۔

علوم درگه : هیئت اجتماعیه نک بقایی معاملات و مبدلات ایله
قائمه در . بونلرک روئی ایسه آنچه امانت در . خصلت امانت قائم
او اورسه ، انسانلر آزمونده بو خصلت مددوچه زائل اولورسه هر تور لو
معاشهده فساده یوز طوئار ؛ نظام محیثت محفل اولور ؛ تیجهده نوع
بشر سرایع آدیغله زواله طوخره بوار لانیره .

پنه بديهي در كه : ايم واقواعك رفاه و سعادت انتظام معيشي بر حکومتك وجوديته متوقف در . حکومت ها ذكي شكلده اوسيه ، مملكتي ادره ؛ تبعهك رفاهي تامين ايجين و ظائف مختلفه ايده مكلف برجوق مأمورلوه محتاج در . بو مأمورلوك بر قسم حدود مملكتي معاشر ظلري در ؛ بونلر مملكتي دشمنك تجرا زدن محافظه ، تجاوز قطعه لري مدافعيه ها مأمورلر در . بو مهم وظيفه لر كندييلريته امامت اولىق اوفره ثوديم اولو نشيده .

بر قسمی مملکت داخانمده سما پرده-فی یورهارق هنلی هرچه،
قتل خوس ، غصب اموال و بونله ممالک خبائیلر. جرأت ایدرلک
آسایش داخلي بی اخلاق ایدن سفهایي طو توب قانونك بجهة عدالت
لم احمدکله موظف در .

ایمده نده خاں و عاصی نامه‌ری ویریاپو . « از الله يأمركم ان تؤذوا الامامات » آیت کریمه‌سو صراحته امامتی اهلنه ویرمه‌پی امر ایدیبور . « يَا يَهُوَ الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُنْهَاوُنَا اللَّهُ الرَّسُولُ وَنَخُونَا امَاناتَكُمْ وَاتْسِمْ أَعْلَمُونَ » آیت کریمه‌سو ده امامته خانتدن صراحته هی ایدیبور .

امانی حفظ و اهله و پر مکله امر و خلافه حرکتدن قطعاً
مساوه نموده هی ایدن آیات کریمه و احادیث شریفه یا الکنز ذر اولو نانگردن
سبارت ده دکلدر . مسلمانلوق رد اماماً بیک زیاده اهمیت و پر میش ، امانته
معاذکی نوعدند اولور سه اولسون — خیانت امنیتی فـان ایهار ایله
تفویف ایله شدر . « آئه المذاافق ثلاث اذا حدث كذب و اذ وعد اخلف
واذ ائمن خان » هنافلک علامتی اـ جهر : سویاً دیکی وقت ملان
صویلر ، وعدنده خلف ایدر ؛ امانته خیانت ایدر . [۱] » حدیث
شریفی ده بو باشه وارد ملان احادیث شریفه در . « ثلاث
هن کن فـه و مذاافق وان صام و صلی و حج و عتم و قال اني هلم :
من اذا حدث كذب و اذا وعد اخلف و اذا ائمن خان [۲] » حدیث
شریفی ده امانته خیانت ایدنلرک مسلمانلخنه اعهاد ایدپله میه حکمی ،
او آپلرک هر نهقدر نهاز قیاسه از . او روح طوتسه لر ، حج و عمره
پالسـه لرد ده پنه هنافه ملقدن قور تو لاما یه جقلرخی صراحة کوسـتیر .
دلایغان مـن لا امانـه له ولا دین مـن لا شهدـله [۳] » حدیث شریفی ایـه
امانـه رطـی اـ لمیانلری فقدـان ، هیچ او لمازـه نقصـان ایـمان ایـله تهدـید
پـیدیور .

«لَنْ تُزَالْ أَمْقِي عَلَى الْفَهْرَةِ حَتَّى يَحْذِدُوا الْأَمَانَةَ مِنْهَا وَالزَّكَاةَ مِنْهُرَمَا»
حدیث شریف ایسے امت اسلامیہ نک فطرت سلامت افریقیہ
بھا۔ فی ایکی شیئہ تعلق ابدیور ۔

الحاصل ، بو بايدهىكى آيات كرىمە و آحادىيەت شريھە امانتك نظر
اسلامىدە يىك بوبولك بىر موقۇنى او لەنلىغى بىلدۈرۈور . ھەمە بوقارىدەذ كرى
سەخن : « اذا ضيغت الامانة فانتظر الساعية == امانات ضابع او لو نجه قيمة،
انتظار ايىدېكىز [۲] ، » « اذا وسد الاصر الى غير اهله فانتظر الساعية »
ئىشىلۇن اهنىڭ غىرىيە تودىع او لو ندىينى وقت قيامته انتظار ايىدېكىز ھ
بىحدىيەت شىرقى يىك رىاھ دەقەتە شىايىبدىر . بو حىدىيەت شربىف . وجىنچىھە
أمورى اهلىنە تھوييض ايمىڭ ئادىة اماناتى ، بايىمكىس ايشىرىي اهلىك شىرىي يە
پۇقاق ضىباع اماناتى موجب و بودە دەلتىك ، هائىكى محوى دېمەكدر .
فى الحقيقة بو حديث شريفىنە اماناتك ضياعى يىك بوبولك فلا كىتلەك
ظەوردىي اسماج ايدەجىك ، بىر ملت آرەندە امانىت دەنلىن سەچىھە قالقارىء

[١] رواه الشعان والترمذى والنسائى .

[٤] دروازه

(۲) زواہ احمد وابن حبیب۔

(۲) صحابہ کرام طرفندی امانتکے ضمایمی نہ صورتھے اولور ۳ سزاکہ
کارنئی جانب پیغمبر «اذا و سد . . . . بیورپور .

حصلت میجله سیله متصرف، احکام امامتہ تابع اولمارینه متوقفدر. کورولیور که: امانت، هیئت اجنبیه نک سبب بقیه، نظام و خیات حکومک این الایـی، سایه امن و راحتک و سیله آنـاری، شوکت ملیـه نک «اسـطـه تعالیـی»، مدینـیـک هم روـیـی، همـه جـسـیـدـر. «امـانـت» دیـبلـنـ خـصـلـتـ مـبـحـلـهـ بـولـنـدـچـهـ هـیـجـ بـرـیـیـ بـولـنـهـماـزـ. بـوـبـزـبـدنـ بـحـرـومـ رـمـلـتـ فـرـضـ اـیدـهـ جـلـکـ اـولـوـرـسـهـ عـجـبـاـ اوـنـلـرـکـهـ کـبـیـ. مـلـتـدـنـ آـمـقـ اوـزـرـهـ حـکـمـتـکـ تـقـدـیرـ اـیـتـدـیـکـ مـقـدـارـیـ قـانـونـ مـخـصـصـهـ ثـوـقـیـهـ آـمـسـلـهـ اـیـدـرـکـ اوـنـلـرـیـ نفسـ الـامـرـهـ تـبـعـهـ نـکـ خـرـیـتـلـرـیـ دـیـلـکـ. اـولـانـ خـرـنـهـ کـمـلـکـتـدـ. مـالـصـنـدـ قـلـرـدـهـ حـفـظـاـتـکـدـ. سـرـکـهـ ضـبـاعـ اـمـانـتـ تـوـلـبـ اـیدـهـ جـبـکـ سـایـجـ بـوـنـدـنـ باـشـقـهـ بـرـیـ اـولـامـازـ. اـیـشـتـهـ اـفـرـادـنـهـ صـفـتـ اـمـانـتـ زـئـلـ اوـلـشـ بـوـنـانـ بـرـ مـلـتـکـ بوـکـیـ. آـلـمـ عـاقـبـتـلـهـ مـعـوـضـ قـالـهـ جـقـلـرـیـ طـبـیـیـ بـرـ کـیـفـتـ اـولـدـیـنـ اـیـجـیـنـ. درـکـهـ: «ـلـمـانـلـوـ بـوـکـاـ پـلـ زـیـادـهـ اـهـیـتـ وـیـمـشـ»، اـدـایـ اـمـانـتـ هـرـعـبـادـتـکـ فـوـقـنـهـ طـمـشـ، وـ بـرـ مـلـتـ آـرـهـنـدـ اـمـانـتـ خـیـاـتـکـ، بـوـعـیـ اوـلـتـکـ سـحـوـنـیـ اـنـتـاجـ اـیدـهـ جـکـنـیـ پـلـ بـلـغـ بـرـ اـفـادـهـ اـیـلـهـ بـیـلـدـیـرـمـشـدـ. هـانـکـیـ توـعـدـنـ اـولـوـرـسـهـ اوـلـسـوـنـ، اـمـانـتـهـ رـعـایـتـ اـیـتـیـنـارـ لـنـظرـ اـسـلـامـدـهـ خـانـ وـ مـاـصـیـ تـلـقـ اـلـوـنـدـیـ کـیـ، اـهـلـ طـوـرـوـرـکـنـ بـرـ اـیـشـیـ اـهـانـتـ غـبـرـیـ بـهـ تـقـیـضـ اـیدـنـلـرـهـ هـمـ اـمـاهـهـ هـمـ پـیـغمـبـرـهـ، هـمـدـهـ بـوـنـوـنـ مـسـلـمـانـلـرـهـ خـیـاـتـ اـیـشـ عـدـ اوـلـوـرـلـ، شـوـحـدـیـتـ شـرـیـفـ بـوـبـاـدـهـ پـلـ صـرـیـحـدـرـ: «ـمـنـ اـسـتـعـمـلـ عـاـمـلـاـ مـنـ الـمـسـائـیـنـ وـ هـوـ يـعـلـمـ انـ فـیـمـ اوـلـیـ بـذـلـکـ مـنـ وـاعـلـمـ بـکـتـابـ اللهـ، وـسـنـتـ بـیـهـ فـقـدـ خـانـ اللهـ وـرـسـوـلـهـ وـجـمـعـ الـمـسـلـمـینـ [۱]»، آـقـسـهـ کـبـلـیـ اـحـدـ جـدـیـ.

برـقـیـیـ دـهـ حـکـامـ شـرـعـیـهـ وـقـاوـیـهـ نـکـ مـحـافـظـلـرـیـ دـرـ، بـوـنـرـ اـسـانـلـرـ آـرـهـنـدـهـ تـحدـثـ اـیدـنـ مـنـازـعـهـ بـیـ حلـ اـیـلـکـ، حـقـلـیـ حـقـسـزـیـ تـفـرـیـقـ اـیدـلـکـ اـنـشـ عـدـالـتـ اـیـلـهـکـ، هـرـ حقـ صـاحـبـ حـقـهـ وـرـمـکـ وـظـیـفـهـلـیـهـ مـوـظـفـدـ. بـرـدـ مـالـ مـأـمـورـلـرـیـ لـازـمـ: بـوـنـلـرـکـ وـظـیـفـهـلـرـیـ دـهـ بـالـمـمـمـ وـ اـفـرـادـ مـلـتـدـنـ آـمـقـ اوـزـرـهـ حـکـمـتـکـ تـقـدـیرـ اـیـتـدـیـکـ مـقـدـارـیـ قـانـونـ مـخـصـصـهـ ثـوـقـیـهـ آـمـسـلـهـ اـیـدـرـکـ اوـنـلـرـیـ نفسـ الـامـرـهـ تـبـعـهـ نـکـ خـرـیـتـلـرـیـ دـیـلـکـ. اـولـانـ خـرـنـهـ کـمـلـکـتـدـ. مـالـصـنـدـ قـلـرـدـهـ حـفـظـاـتـکـدـ. صـکـرـهـ بـرـ صـبـقـفـ مـأـمـورـینـ دـاهـاـ وـارـدـکـ: اـوـنـلـدـهـ تـبـعـهـ دـنـ مـحـصـیـلـ اـولـنـاـ بـوـ مـالـیـ اـقـصـادـهـ، حـکـمـتـ وـمـصـلـحـةـ رـعـایـتـ اـیـمـکـ شـرـطـیـلـهـ مـحـدـرـسـهـ، مـکـتـبـ، فـایـرـیـهـ، بـیـلـ، کـوـرـیـ، شـمـنـدـوـفـرـ، خـسـتـهـ خـاـهـ اـشـاـ یـمـکـ کـبـیـ مـافـعـ عـمـوـمـهـ مـلـکـتـهـ مـتـمـقـ حـصـوـصـاـ، صـرـفـ اـیـمـکـ وـظـیـفـهـلـیـهـ مـکـافـ وـمـوـظـفـدـ. بـوـنـرـ بـرـ اـمـانـ اـولـوـ اوـزـرـهـ کـنـدـیـلـرـیـهـ کـوـدـبـعـ اـلـنـشـدـرـ.

شـیـمدـیـ دـوـشـونـلـمـ: لـتـکـ سـعـادـنـ، حـکـوـتـکـ مـحـفـظـهـ قـوـتـ وـ مـطـوـتـ اـیـدـهـ بـیـلـمـسـیـ نـهـیـمـتـوـقـدـرـ؟، شـبـهـ بـوـقـ کـهـ: شـعـبـاتـ مـخـتـلـفـهـ دـهـ مـسـتـخـرـمـ رـجـالـ وـ مـأـمـورـینـ حـکـمـتـدـنـ هـرـ طـبـقـهـ نـکـ کـنـدـیـهـ تـوـدـیـعـ اـولـانـ اـیـشـ حـقـیـلـهـ اـیـهاـ اـیـدـهـکـ اوـکـاـ خـیـاـتـ اـتـهـمـتـهـ مـوـقـدـرـ. بـوـمـأـمـورـلـدـهـ «ـامـانـ» وـ «ـامـنـیـتـ» دـیـنـیـانـ مـزـیـتـ بـوـلـنـاـزـ، حـکـمـ اـمـانـتـ اـتـبـیـقـ حـرـکـتـ اـیـتـزـلـرـسـهـ کـنـدـیـرـیـهـ تـوـدـیـعـ اـولـانـ وـظـائـیـ حـقـیـلـهـ اـیـهاـ اـتـشـ اوـلـاـبـیـلـرـیـ؟، طـبـیـیـ اـولـهـ، زـلـ؟.

پـکـ اـعـلاـ اـرـکـانـ وـمـأـمـورـینـ حـکـمـتـدـنـ اوـلـاـ شـوـاتـ «ـامـانـ دـیـبلـنـ مـنـ اـیـایـ اـنـسـیـهـ دـنـ تـجـرـدـ اـیدـرـ وـکـنـدـیـلـرـیـهـ تـوـدـیـعـ اـولـانـ وـظـیـفـهـلـرـدـ خـبـاشـلـرـیـ تـابـ اـولـوـسـهـ بـنـاـرـ حـکـمـتـ سـقـوـطـ اـتـیـزـمـیـ؟، اـهـالـیـ آـرـهـنـدـهـ اـهـنـیـتـ، اـسـتـراـحتـ مـذـلـبـ اـولـمـازـمـیـ؟، حـقـوقـ عـبـادـ بـوـسـبـونـ ضـایـعـ اـوـلـهـ قـرـقـلـنـوـسـ، نـهـیـ اـمـوـالـ اـمـمـ اـتـیـزـمـیـ؟، طـرـقـ تـجـارـتـ قـیـاـنـوـبـ کـمـازـمـیـ؟، اـیـشـ بـوـرـادـهـ کـلـجـهـ دـوـلـتـ وـمـلـتـ اـیـجـوـنـ جـارـهـ بـجـاتـ قـالـیـعـمـیـ؟، بـوـنـکـ اـیـجـوـنـدـکـهـ: خـانـ بـرـ حـکـمـتـ اـیـلـهـ اـذـارـهـ اـولـنـانـ بـرـ قـوـمـ، بـاـقـتـهـ وـفـسـادـکـ شـیـوـعـیـ اـیـهـ بـوـسـبـونـ مـقـرـضـ اـولـوـ؟، بـاـخـودـ اـجـنـبـیـ بـرـ حـکـمـتـکـ قـوـرـ وـسـطـوـتـهـ اـسـیـرـ وـمـفـلـوبـ اـوـلـهـ رـقـ اـوـلـوـمـ آـجـیـلـرـمـدـنـ دـاـهـاـ شـدـدـ اـعـسـافـلـهـ، دـهـ شـبـیـعـ اـسـتـخـافـلـهـ مـعـرـوضـ قـالـیـرـ؟، بـوـ صـوـرـنـهـ هـرـ آـنـ مـرـارتـ مـوـنـ طـنـارـ.

پـکـ وـاضـحـ بـرـ حـقـیـقـتـدـکـهـ: بـرـ مـلـتـکـ اـقـوـامـ سـاـئـهـ اوـزـرـیـهـ اـسـتـهـلـاـ وـمـحـافظـهـ مـوـجـوـدـیـتـ وـاسـقـلـالـ اـیـدـهـ بـیـلـمـسـیـ اـیـجـوـنـ هـرـ بـرـیـ بـنـیـهـ نـکـ بـوـ اـعـضـاـسـ مـتـابـهـنـدـهـ بـوـلـانـ طـبـقـهـ طـالـهـ اـرـبـاـشـ اـنـحـادـ وـ اـمـتـازـیـ سـایـهـنـدـهـ اـوـلـهـ بـیـلـرـ. بـوـ اـنـحـادـ وـ اـمـتـازـجـ اـیـهـ بـوـنـ اـفـرـادـکـ «ـامـانـ»

عالـمـ اـسـلـامـ وـ بـوـلـشـهـ وـ یـکـلـرـ

تـورـکـیـ اـللـهـ بـیـضـ اـوـرـوـبـاـ دـوـلـرـیـ آـرـهـنـدـهـ بـوـ آـنـ قـدـرـ حـکـمـهـ فـرـمـاـ اوـلـانـ نـقـطـهـ نـظـرـ اـخـبـلـاـقـنـلـهـ مـاهـیـتـ حـقـیـقـیـهـیـسـیـ الـآنـ لـاـیـقـلـهـ آـکـلـاـشـیـلـهـ مـاعـشـ وـ بـوـنـنـ دـوـلـیـ اـمـهـدـنـ بـرـیـ دـیـلـلـرـهـ کـنـنـ (ـشـرـقـ مـسـلـمـیـ) حـلـ اـیـدـلـمـکـدـنـ باـشـقـهـ اوـلـکـنـدـنـ زـیـادـهـ دـوـکـمـلـهـنـدـرـ. شـرـقـ مـسـلـهـنـدـنـ مـقـصـدـ اـسـلـامـ طـلـیـ وـ مـسـلـمـانـلـهـ اـوـزـرـلـهـنـهـ بـیـشـادـقـلـرـیـ طـوـرـاـفـلـهـ اـوـلـدـیـنـیـ آـشـکـاـدـرـ، بـوـمـهـ مـسـلـهـنـیـ دـاءـاـ، اوـرـوـبـاـ دـوـلـرـیـ کـنـدـیـ مـنـقـصـتـرـیـ لـهـنـهـ جـلـ وـ فـصـلـ اـیـمـکـ آـرـزوـسـقـ تـعـقـبـ اـیـشـلـهـ، بـوـسـبـیـلـهـ تـرـکـیـاـهـ دـرـلـوـ دـرـلـوـ غـالـهـلـرـ اـحـدـاـتـ اـیـدـرـکـ تـضـیـقـلـرـیـیـ آـرـتـیـمـشـلـهـ، بـرـدـقـیـقـهـیـلـهـ شـیـشـنـ دـاخـلـیـهـنـیـ اـسـلـامـ اـیـجـوـنـ وـقـتـ وـ فـرـضـ وـ بـرـمـهـمـکـ جـالـیـشـمـشـلـهـرـدـرـ. شـرـقـ مـسـلـهـنـیـ آـنـکـلـهـنـهـ نـقـطـهـ نـظـرـنـدـ، اـزـمـانـ قـطـعـیـ بـرـ شـیـجـهـیـ اـقـرـانـ اـیـدـرـکـهـ بـرـ قـوـتـلـیـ تـورـکـیـ، بـرـ اـیـرانـ، بـرـ اـفـغـانـسـتـانـ وـ سـارـ کـوـجلـهـ قـوـتـلـیـ حـکـمـتـلـهـ، سـلـمـانـ مـلـلـهـ آـسـبـادـهـ اـجـرـاـیـ اـحـکـامـ اـیـدـهـیـهـ جـلـ وـ [۱] دـوـاهـ اـسـلـمـ وـ بـوـ دـاـوـوـدـ.